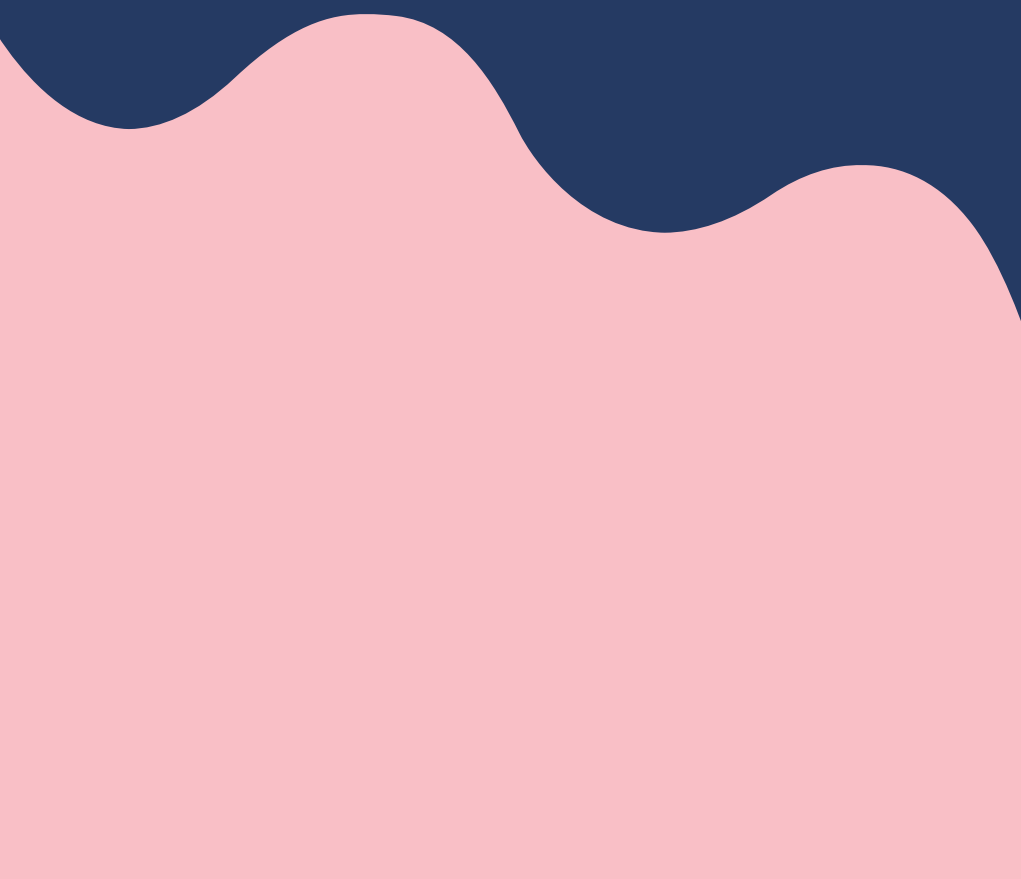

Yön horisontti

Riitta Rusila

A large, light pink, wavy shape that spans the bottom half of the page, resembling a stylized horizon or a cloud. It has a smooth, undulating top edge and a solid pink fill.

Riitta Rusila

Yön horisontti

© 2022 Riitta Rusila

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6790-0

Isälle

PROLOGI, 40 VUOTTA SITTEEN

Heinäkuun helteinen päivä kerää tummia ja uhkaavia pilviä. Kuivat heinäkorret pistelevät nuoria ja jänteviä pohkeita vastaniitetyllä heinäpellolla. Ilma väreilee taivasta vasten. Lehmän kello kilkattaa jossain kaukaisuudessa.

- Minä pystyn heittämään tämän tielle asti, Olli kehaisee.
- Et saa varmasti kiinni, jos heitän täysillä.

Ollin olkapäät ovat jo vaarallisen punaiset, hän näyttää siltä, kuin hän olisi keitetty rapu. Hän oli ollut aivan liian pitkään auringossa ilman paitaa, ja hikinen valkoinen t-paita on heitetty mytyksi maahan jo hetki sitten. Jalkoja peittävät harmaat vanhat sarkahousut, jotka on kääritty polviin asti. Jaloissa on lenkkikengät ja tennissukat. Kasvot ovat keränneet kesakoita koko heinänteon ajan, mutta paidatta ei äiti ole antanut vielä olla. "Sinä palat niin helposti. Ei se ole mukava kesää viettää vesikellot olkapäillä. Mikähän hyvä sinutkin sitten hyvittää, kun vanhuksista aika jättää." Äidillä oli tapana kiusata Ollia.

Rotevampi Paavo on myös ilman paitaa ja hän on selvästi ruskettunut. Hän juoksee maantien laitaan, ihan ojalle asti.

- Koitappa vaan heittää. Et varmana jaksa, hän kiljuu.

Olli punnitsee pesäpallon painoa oikeassa kädessään. Pallon pinta on lohkeillut, väri on haalistunut harmaaksi. Olli sivelee peukalollaan pallon pintaa kuin arvioiden sen voimaa. On pahaenteisen tyyntä. Linnutkin pidättivät hengitystään ja sirkat ovat lakanneet soittonsa kuin odottaen kumpi pojista voittaa keskenkasvuisten lasten hupaisan vedonlyönnin. Olli heittää pallon räjähtävällä vauhdilla kohti Paavaa, kohti Pirttimäen talon ohi menevää päällystämätöntä maantietä, läpi kuuman ja raskaan ilman. Terävä katse seuraa pallon kulkua yli pellon. Pallo lentää kuin lentääkin suoraan Paavon rispaantuneeseen räpylään.

Paavo nauraa. Paavon nauru raikuu pitkin peltoja ja aina metsään asti. Olli on tyytyväinen heiton pituudesta, Paavo kopistaan.

- Sainpas kiinni, Paavo huutaa kiljuen.
- Ja minä jaksoin heittää tielle asti! Olli leuhkii ja heilauttaa vaaleita hiuksiaan.

Samassa ukkonen jyrähtää ja ensimmäiset raskaat sadepisarat tipahtelevat kuin sinfonian alkusoitosta. Olli pukee kiireesti paidan päälleen. Paavo juoksee pallon kanssa luokse ja nappaa maasta oman punaisen t-paitansa.

- Nyt äkkiä, kohta kastutaan, Olli sanoo hätäisesti.

He juoksevat Ollin vanhempien omistaman pellon halki punaisen aitan räystäään alle ja ehtivät juuri suojaan ennen kuin kesäinen ja myrskyinen sade tulee ryöppyämällä. Vettä tulee kuin kaksisataa taivaallista hanaa olisi auennut yhtä aikaa.

- Tämä sade ei muuten lopu ihan äkkiä, huutaa Olli kohinan ja jyrinän yli Paavolle.
- Tule, mennään tuonne aitan vintille.

He kiipeävät kapeat ja jyrkät portaat aitan takapuolelta vintille. Vintin ovi parahtaa avatessa ja sisältä lemahtaa ummehtunut ilma vasten kasvoja. Pojat katsovat toisiaan ja irvistävät. He hiipivät ovesta sisään ja kömpivät peremmälle aitan vintille. Paavo alkaa heti tutkia vintille talletettuja aarteita, vanhoja tavaroita ja aikakausilehtiä.

- Vau, nämä lehdet ovat jostain viiskytluvulta, Paavo hengähtää. Hän rakastaa vanhoja tavaroita. Vintillä tuoksuu mummolalta. Vanhalta ratapölkyltä ja pottukuopalta. Olli selailee puolihuolimattomasti Seuralehteä, kunnes eräs juttu vie mennessään.
- Tuuppa kattomaan, täällä vanhassa Seura-lehdessä on juttua Suomen ensimmäisestä helikopterista, Olli viittilöi.

Pojat ahmivat artikkelin tiedot. Suomen ensimmäinen helikopteri oli vuonna 1953 rekisteröity Imatran Voiman ja Ilmavoimien yhteinen, 1970-luvulle saakka käytössä ollut Bell-47 (OH-HIA). Helikopteri kuulostaa jännittävältä. Seuran reportteri oli päässyt Imatran Voiman omistaman helikopterin kyytiin 220 kV suurkorkeajännitelinjan tarkastukselle, mikä on rakennettu Oulujoen Pyhäkoskelta Etelä-Suomeen vuonna 1951. Pitkillä välimatkoilla sähköä siirretään

Suomessa kolmivaiheisena 10–400 kilovoltin jännitteillä. Mitä suuremmalla jännitteellä sähköä siirretään, niin sitä pienempi virta ja täten myös pienempi siirtohäviö. Jännite muunnetaan turvallisemmaksi ja laitteille sopivammaksi 230/400 voltin pienjännitteeksi eli verkkovirraksi häviöiden minimoimiseksi vasta lähellä kuluttajaa. Maaseudulla muuntaminen tapahtuu noin 1–3 kilometrin etäisyydellä, kaupungeissa lähempänäkin. Suurjänniteverkko kytkeytyy suuriin voimalaitoksiin. Nämä voimalaitokset huolehtivat perustarjonnan syöttämisestä verkkoon, minkä lisäksi verkossa on myös siirtoyhteyksiä naapurivaltioiden verkkoihin, sekä nopeasti käynnistettävissä olevaa varavoimakapasiteettia.

Suurjänniteverkko huolehtii sähkönsiirrosta pitkillä etäisyyksillä. Johdot kulkevat kaupunkien sähköasemille ja raskaan teollisuuden laitoksiin. Tehoa on käytettävissä aina tuhanteen megawattiin asti.

Artikkelin mukaan toimittaja Rauno Pankola ja lentäjä olivat lennelleet aikansa, kunnes lentäjä oli alkanut kertomaan mielenkiintoisia ja uskomattomia juttuja: Joskus metsästäjät ovat turhautuneena huonoon metsästys onneensa alkaneet ampua korkeajännitelinjan eristeitä. Tämä on hyvin vaarallista, sillä kun lanka tippuu alas, iskee kahden metrin korkuinen valokaari maahan ja 20 metrin säteellä kuolee varmasti.

- Ajattele, kahen metrin valokaari, Paavo sanoo ja katsoo Ollia silmät kiiluen. Hän voi kuvitella mielessään, millainen räjähdys siitä seuraisi.
- Vau! Tosi mielenkiintoinen juttu. Minusta tulee kyllä isona sähköinsinööri, Olli tuumii.
- Hah, sinusta tulee vaan maajussi. Maatalousnööri, Paavo nauraa.

Pojat havahtuvat, kun Ollin äidin ääni kuuluu jo latorakennuksen ulkopuolelta.

- Olli syömään!

Sade on lakannut yhtä nopeasti kuin se alkoi ja jättänyt pihalle lätäköitä. Tummat pilvet purjehtivat kohti itää. Taivaalla näkyy jo sinistä. Olli juoksee äidin perässä kotiin ja vilkaisi olkansa yli. Paavo jatkaa matkaa Pirttimäen talolle, ja katoaa mutkan taakse tietä pitkin.

PUOLI VUOTTA SITTEN

Niina

Erikoisasantuntija Niina Kyllönen katsoi tuskissaan 42 tuuman näyttöä. Viereisellä näytöllä on speksit avattuna. Mikä tässä koodissa on vikana? Hän kävi vielä uudelleen läpi arkkitehtuurikuvauksen, suunnitelman ja käänsi vielä kerran koko järjestelmän. Ei se toimi. Niina oli työskennellyt saman salaisen projektin parissa jo kolme vuotta, valmistumisestaan lähtien. Alussa idea oli tuntunut aivan utopistiselta, mutta hän halusi kunnianhimoisesti olla mukana tekemässä jotain merkittävää. Jos tämä saataisiin onnistumaan, mitkä mahdollisuudet siitä tulisi monelle teollisuuden alalle. Kilpailu yritysten välillä mullistuisi täysin. Niina ojentautui seisomaan ja venytteli puutuneita jäseniään. Hartioiden välistä kuului rutinaa. Pitäisi käydä hierojalla. Hän vilkaisi puhelintaan, ei viestejä. Kello oli jo melkein kahdeksan, Niinan työkaveri Pulkkinen oli lähtenyt yli tunti sitten kotiin, sen jälkeen, kun vaimo oli soitellut jo varmaan kolme kertaa ihmetellen, missä mies viipyy. Niina yritti muistella, oliko Pulkkinen sanonut, toimisto olisi muuten tyhjä, ja Niinan pitäisi laittaa hälytykset päälle? Aivot tuntuivat puutuneilta, ajatukset risteilivät tahmeana kuin kinuski. Niina veti kauhtuneen harmaan neuletakin hartioille, haroi sekaisin olevaa ruskeaa polkkatukkaa ja otti sinisen kahvikupin käteensä. Hän otti siitä hörpyn ja sylkäisi sen saman tien takaisin puistatuksen kera. Kahvikupin pohjalla oli kylmää kahvia, jossa maito oli jo juoksettunut. Niinan pöydällä oli useampi kahvikuppi, aina puolitäynnä kylmää kahvia. Hän päätti kerätä kerrankin kaikki kupit ja viedä ne kerralla tiskiін. Hän suunnisti työhuoneensa kelmeästä valosta pimeään käytävään. Keltaiseksi maalatun käytävän liiketunnistin sytytti loisteputkivalot päälle kun Niina laahusti kohti kahvihuonetta. Kahvikupit kilisivät hiljaa toisiaan vasten hänen käsissään. Niinan värikkäistä villasukista ei lähtenyt ääntäkään, kun hän hiippaili kohti kahviota. Villasukat hän oli saanut työkaveriltaan Tomilta, jonka ihana ja ystävällinen vaimo oli kutonut. Onko se muuten kutonut vai neulonut? Niina ei tiennyt. Hän oli aina ollut huono käsitöissä. Hän oli elämässään kutonut itse vain yhdet villasukat, yläasteella

Yön horisontti kertoo oululaisesta Niina
Kyllösestä, joka on tehnyt teollisuusvakoiluun
käytettävän keksinnön ja tulee kaapatuksi.
Raahelainen myyntimies Olli Kähkönen on
työmatkalla seminaariin ja tempautuu mukaan
kaappaukseen tahtomattaan.

BoD

9 789528 067900